

Den almene danske forbruger, der med øget omsætning og velstand i samfundet nu kunne købe bil, fjernsyn og turistrejser, kunne fra 1960'erne også investere i kunsthåndværk til hjemmet. Det var en udvikling, som især skete i den voksende middelklasse, og som resulterede i en opgangsperiode for kunsthåndværket generelt.

Et af 1960'ernes fine værkstedsfællesskaber var Strandstræde Keramik i København (1965-2017) etableret af Beate Andersen, Jane Reumert og Gunhild Aaberg. De tre keramikere fik fra begyndelsen stor succes med fælles udstillinger og keramiske produkter i porcelæn og stentøj, men udviklede sig senere i hver sin kunstneriske retning med stor anerkendelse til følge, også internationalt.

PALETTEN BREDES UD

Ligesom i andre grene af kunsthåndværket blev konkurrencen fra udlandet udtalt i 1970'erne. Reaktionen var en vending mod det mere kunstnerisk prægede kunsthåndværk, som var med til at differentiere designet og kunsthåndværket fra det massefremstillede design. Det var en udvikling, der allerede så småt var begyndt i de foregående to årtier. I denne mere kunstnerisk prægede værkstedskeramik kunne samtidens dagsordener italesættes på en anden og mere direkte måde end i den mere funktionsprægede keramik.

Det ses hos eksempelvis Bo Kristiansen, der på en af sine bogstavkrukker gengav en del af digtet *The Stone* af Gustaf Munch-Petersen, der døde som frivillig i Den Spanske Borgerkrig, og hos Hans Munck Andersen, der i den generationsdefinerende udstilling *At være keramikere* i 1972 deltog med et portræt af den amerikanske politiske aktivist Angela Davis. Sideløbende med kunstkeramikken blev der i samme periode produceret væsentlig brugskeramik af for eksempel Alev Ebüzziya Siesbye, der fik stor opmærksomhed med sine stramt formgivne, azurblå skåle.

Værkstedskeramikken i 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne var ligesom tidens førende stilretning postmodernismen præget af en mangfoldighed af meget forskelligartede tilgange og inspirationskilder.

Et arkitektonisk formsprog og rumlige, geometriske undersøgelser sås i keramiske værker af Karen Bennicke og Richard Manz. Peder Rasmussen tog fat på keramik med historiske referencer i både form og dekoration med et element af tegneserie og rebus, og den fabulerende tilgang til det keramiske fandt man også hos en anden af tidens store keramikere, Steen Lykke Madsen, der i skulpturel form gav liv til særligt fabeldyr og kvindeskikkelser. Ursula Munch-Petersen arbejdede med forskellige stel og brugskeramik og manifesterede sig overbevisende med *Ursula*-stellet for Royal Copenhagen i 1991.

Flamme. 2005. Porcelæn og glasfiber. Design: Jane Reumert. Producent: Guldagergaard. En grundegenskab ved porcelænet er dets evne til at være tyndt, gennemsigtigt og dog hårdt. De mange udtryksmuligheder, der ligger i det årtusindgamle materiale, har gennemgående været omdrejningspunkt for Jane Reumert. I værket *Flamme* er porcelænet sortsvedet i krukens sprøde kanter og rejser sig samtidig til en skulpturel flamme.

> [Værkstedskeramikken_Bruun_05.tif](#)
Mangler billedtekst.

At kunstnere slog sig sammen og i fællesskab afsøgte nye veje for værkstedskeramikken var historisk set ikke noget nyt, men de nye arbejdsfællesskaber og udstillingssamarbejder, der opstod fra 1980 og de næste 30 år frem, var med til at bane vejen for de skulpturelle ambitioner, der allerede så småt var opstået i årene før. Keramikere ønskede med de fælles udstillinger ikke alene at slå et slag for keramikken som kunstnerisk medie, men også i fællesskab at markere standpunkter, som f. eks. at belyse keramikens rodfæstethed i en urgammel tradition eller omvendt at afsøge nye veje gennem eksperimenter på både det materiale-mæssige og udtryksmæssige felt.

I 1980 dannedes eksempelvis gruppen Multi Mud (1980-86) hvis medlemmer talte Karen Bennicke, Heidi Guthmann Birck, Aage Birck, Gunnar Palander, Peder Rasmussen og Lene Regius. I dette fællesskab blev en stor dialogudstilling til i 1983 i den antikke samling på Ny Carlsberg Glyptotek, hvor kunstnerne gik i fantasifuld og postmodernistisk dialog med fortiden.⁶

Et keramisk slægtskab kunne spores i udstillingsgruppen *Keramiske Veje*, der blev dannet i 1985 af keramikere Bente Hansen, Beate Andersen, Lisa Engqvist, Gunhild Aaberg, Malene Müllertz, Jane Reumert, Bodil Manz, Richard Manz og Sten Lykke Madsen, der alle tilhørte samme generation. Særligt udforskningen af det tynde porcelæn var en fællesnævner hos flere af gruppens medlemmer ligesom geometrisk og farverig ornamentik i samspil med organiske former og udsøgt stofflig overfladebehandling.

I 1987 grundlagde parret Esben Lyngsaa Madsen og Gunhild Rudjord Tommerup *Keramiske Værksted* på Fyn. Siden da har en lang række internationalt anerkendte kunstnere og keramikere fået realiseret deres keramiske visioner på værkstedet, der har specialiseret sig i store formater, heriblandt Erik Nyholm, Peter Brandes, Bjørn Nørgaard, Bente Skjøttgaard, Tal R og Pernille Pontoppidan Pedersen.

Den internationale kunstnersammenslutning CLAY TODAY opstod i 1988 på initiativ af Betty Engholm, Nina Hole, Niels Huang, Birgit Krogh og Peter Tybjerg. I 1990 afholdt de et symposium, der i 1994 blev grundlaget for *Keramikmuseet Grimmerhus* i Middelfart med Peter Tybjerg som museets leder. Grimmerhus var dermed landets første museum udelukkende for keramisk kunst og kunsthåndværk. I 2015 skiftede Grimmerhus navn til det nuværende CLAY, der i dag udstiller både store samlinger af værkstedskeramik og nationale samlinger af kunstindustriel keramik fra Den kongelige Porcelainsfabrik, Bing & Grøndahl og Alumina samt keramiske særudstillinger.

Også værkstedet *Guldagergaard – International Ceramic Research Center* – der blev etableret i 1997 i Skælskør, havde en stærk forbindelse til medlemmerne af CLAY TODAY. *Guldagergaard* har i de senere år særligt markeret sig med et stort udvalg af selvbyggede ovne og et flot *artist in residence*-program for unge keramikere fra hele verden.

